

„когато приближимъ при изговора на *о* и *у* долната устна неенергично къмъ горната, па спустнемъ гръбна само незначително, и произнесемъ единъ какъ звукъ, така щото устната куфина да не се напълни съ въздухъ, образува се единъ неопредѣленъ глухъ звукъ, който се чува почти като *о*-то въ английската дума „*carol*“; ѿ се изговори като *ea* въ *agl. learned*“ (о. с. уводъ р. XIII).

Като се опираме прочее на горния фонетиченъ процесъ, ние дохождаме до сѣщото заключение, което ни даде и анализътъ на разнитѣ именни форми, т. е. че *първоначалната форма на името „българинъ“ не е могла да бѣде осѣнъ българ*, не само защото това е естественното развитие на *о*, *у*, *ъ*, но и защото турските нарѣчия, както е извѣстно, не търпятъ въобще двѣ начални съгласни. Това правило има сила не само за чисто турски думи, но и за чужди, които се подлагатъ на слѣднитѣ измѣнения: 1) прѣдпостави се на двойния консонантъ нѣкоя тѣсна гласна, напр. руск. *столаъ* = *ес-таъ* (каз.), руск. *стѣна* = *ис-таъ* (каз), рус. *штаны* = *иш-тан* (алт), руск. *стаканъ* = *и-стаканъ*, 2) Гласната се вмѣта между двѣтъ начални съгласни, напр. *кѣробѣтъ* = *киробатъ*, *крѣстъ* = *кирѣс*, *кѣлѣтъ* = *килѣт* (каз), руск. *платокъ* = *пмлатъ*, руск. *книга* = *кинѣга*, руск. *крѣпость* = *кирпѣс*. Даже просто *р*, *л*, *п*, кога се явяватъ въ начало получаватъ прѣдставна гласна: *мракъ* нам. *ракъ* (широкъ); *крыс* нам. *рыс* (щастие), *урусъ*, *урыс* = *русинъ*. 3) Двойната съгласна се онищожавя, като се изтѣрля първата отъ тѣхъ, напр. руск. *спасибо* = *абакъ* *пазыба*, руск. *здорово* = *абакъ* *тороба* (добъръ день), руск. *пчела* = *телеутъ* *чѣлъ*, руск. *Дмитрій* = *алт. каз. Mätrāj. Radl. p. 93. § 124. id. p. 172.* Наистина въ нѣкои нарѣчия се търпятъ и нѣкои двойни съгласни, обаче това сж все нови образования, прѣдизвикани чрѣзъ изпаданieto на нѣкоя гласна (Radloff. p. 170, § 248) или пъкъ нови заемки. Специално за *бл* ние намираме въ волжскитѣ диалекти напр. *блѣ* (той знае) отъ *билѣ*, *блак* (потокъ) = *болак*. Обаче въ Волга, Бѣлга такова съкращение не е могло да стане, едно че явлението е съвсѣмъ ново, и друго че би се получили три съгласни подъ редъ, нѣщо съвсѣмъ недопустимо споредъ турскитѣ фонетични закони.

Старославянската форма *Българинъ* ще е прочее секундарна, образувана чрѣзъ метатеза по аналогия на многобройнитѣ думи на *лъ* = първон. *л* прѣдъ съгласна или пъкъ може да се прѣдположи, че въ *лъ* имаме само едно чисто графично означение за слоогообразователно *л* (l), каквото Миклошичъ допуца дору за праславянския периодъ. Въ такъвъ случай отъ бѣлгар, бѣлгар постепенно ще се е образувало вече на *славянски* почва *бл(ѣ)гар*. Коя отъ двѣтъ възможности е за прѣдпочитание и тукъ не се рѣшаваме да кажемъ. Както поменахме и по-горѣ цѣлиятъ въпросъ за *l-sounds* въ старобългарския и новобългарския езикъ не е още окончателно отсѣденъ. Мнозинството на славиститѣ и най-компетентнитѣ между тѣхъ, сж на мнѣние че гласно *р* и *л* (прасл. *ьр*, *ър*, *ьл*, *ъл*, *рь*, *рьл*, *лъ*), сж били присѣщи и на старобългарския езикъ (кое по-рано, кое по-късно); Миклошичъ и Брандтъ ги допущатъ дору и за праславянски езикъ и пр.